

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 2. Quinque gradus incipientium: omne mortale, omne veniale crimen deserere; divitias, ac dignitates contemnere: pravos motus cohibere: proprium judicium, & propriam voluntatem abnegare. Quae sint ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

cura viciatam, doce oblitam, confirma lapsam, pone in veritatis viam, destrue avaritiam, fœdus societatis constringe, affabilem redde. Ecce anima quindecim gradibus, quibus peccando corrueras, poenitendo azima sinceritatis recipies. Quot namque casibus à Deo recessimus, tot gradibus virtutum ad ipsam Dei virtutem pennis desideriorum revolamus. Hactenus Petrus Cellensis. Sunt & alia quindenarii numeri mysteria haud indigna solerti disquisitione; sed suscepti operis ratio ad ea tantum edisserenda me cogit, quæ mysticas animæ ascensiones respiciunt. Scalam igitur erigo ad Deum, qualem finxisse Cosinam Junonis apud Thraces Sacerdotem scribit Polyænus q. Hic enim cum Thraces ejus imperium detrectarent, ligneas scalas quamplurimas construi, atque alias aliis imponi curavit, quibus in cœlum ad Junonem ascenderet plebis contumaciam aculaturus. Quo facto stupidam gentem ita perculit, ut se in posterum obedientem fore jurejurando firmaret. Hunc ascensum, quem ille ementiri potuit, non autem perficere, ego quindenis gradibus præparo, quibus ad verum Numen subvehente sapientia conscendamus. Optimè Joannes Climacus r, omni arte, omnique studio quisque uti debet, ut lutum hoc à terra elevans in Dei solio collocet. Nullus verò difficultatem causetur ascensus; via enim, & janua cunctis aperta est.

q Polyænus l. 7. stratagemat. r Climac. gr. 26.

METRUM XXXII.

1. **T**U magne cali vector, & mundi arbiter,
Tremende, sempiternæ, ineluctabilis,
Idem severus ultor, & clementis pater.
Immensa rerum spatia qui nutu regis,
Cui servit Orbis, Trinus, ac unus Deus.
Da celsa virtutum juga, & superum choyos
Transcendere. Obsident iter vepras mali,
Et densa tribulorum seges: bellum serox
Intentat hostis, fingit & vanos motus.
Sed, te juvante, per rubos, & per truces
Spinas iter parabo: me nullus labor,
Pericla terrent nulla, sunt dudum mihi
Hac tela prævisa. Adjura audentem Deus,
Serena donec fulgeat mihi dies,
Qua sistar innocens, & omnis inscius
Labis tuo conspectui. Quid hic moror,
Et hæctenus mortalium sordes colo?
Vos nubila super solis, & Luna vias
Me citius erigite volatu præpeti,

O me beatum! Jam mihi tellus perit,
Et regna decrescunt, suum mundi globus
Vanescit in punctum: O veneranda Nummis
Præsentia! ô cœli coruscantes faces!
Perceat vitæ gaudium, verum decus,
Et clausula nullo margine voluptas! dies
Quem nulla temerata nox, honorum fons patens!
Utinam semel vestris receptus sedibus
Quiete vera persruar. Tu ne cadam
Adsis Pater. Gravi ruina est proximus
Quicumque sine te ad sidera ascensum parat.

§ II.

Quinque gradus incipientium: omne mortale, omne veniale crimen deserere: divitias, ac dignitates contemnere: pravos motus cohibere: proprium judicium, & propriam voluntatem abnegare. Que sint purgati animi indicia.

1. **A**dsis huc igitur fidelis homo, quicumque es, qui in hac valle lacrymarum ascensiones disposuisti in corde tuo: Huc adsis, & cœlum suspice, ad quod erecta te ducit statura; Cœlum contemplare, ad quod oculis, manibus, totoque corpore assurgis. Hoc consilio divina manus, ut Theophilus f Protospatarius eleganter notavit, hominem sic effinxit, ut erectus, aut sedens vitæ negotia obiret; pronus autem, & supinus nihil proflus faceret. Nimirum ut liquet actiones nostras à terræ sæcibus removeri oportere, debereque hominem vita, & moribus esse ὀφθαλμοειδὲς inftar piscis, qui hoc nomine insignitur, quod semper oculis cœlum aspiciat. Rectè Manilius. r

An quoquam genitos nisi cœlo credere fas est
Esse homines? projecta jacent animalia cuncta
In terra, vel mersa vadis, vel in aëre pendent:
Omnibus una quies ventis, sensusque per artus.
— At homo stetit unus in arcem
Erectus capitis, victor que ad sidera mittit
Sidereos oculos, propiusque ad spectat olympum,
Cognatumque sequens corpus, se querit in astris.

Ipsi ergo sibi renunciant, ait Lactantius u, seque hominum nomine abdicant, qui non sursum aspiciunt, sed deorsum. Spectare nos cœlum Deus

f Theophil. Protospat. lib. 1. de hominis fabrica cap. 9.
r Manil. circa fin. l. 4. Astronomic. u Lactant. div. inst. l. 2. cap. 1. § 2.

Deus voluit, utique non frustra, sed ut Deum, cujus sedes illud est, quoniam oculis non possumus, animo contemplerur. Juvat autem velut in aliqua sublimi specula constitutum, unde universi exaudire possint, Persianum illud proclamare:

O curvæ in terras animæ, & cælestium inanes,

Cælum potius intuemini, ad cujus spectaculum vos excitavit ille artifex verus Deus. Ille vobis sublimem vultum dedit, vos in terram curvamini, & altas mentes ad inferiora deprimitis, tanquam vos pœniteat non quadrupedes esse natos. Hoc verò sanctioris vitæ initium est, hic primus gradus, à terra sursum elevari, & hac optima sententia stabilire cor, ut mori potius optes, quam gravioris peccati macula fœdari. Hunc primum gradum nonne agnoscis in primo Psalmo? Terrena vitia derelinquens Propheta petit liberari à tribulationibus ingruentibus, à labiis iniquis, & à lingua dolosa. Qui enim incipit Deo servire, licet cum his qui oderunt pacem se semper pacificum studeat exhibere; ab illis tamen quasi hostis, & malè suadens venentis detractionibus gratis impugnatur: quare cogit nesciens se cum malis habitare mundi hujus durissimum incolatum detestatur.

2. Emundatus in hoc primo gradu à gravioribus noxiis gressum promove ad secundum. Is est non tantum à culpis, quæ occidunt animam, sed etiam à levioribus abstinere. Scio quidem natura omnibus insitum esse (sic loquitur maximus Historicorum x) ut privatim, & publicè peccent: nullam esse legem quæ homines ab hoc naturæ vitio prohibeat. Scio etiam sententiam esse ejus discipuli, quem diligebat Jesus: *Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus & veritas in nobis non est y.* Sed scio quoque non debere negligi venialia delicta, quod in hac mortali vita omninò vitari non possint. Quamvis enim à Catholica fide censeatur alienum cum Origene, & Evagrio impeccantiam asserere; quamvis item homini justificato absque detrimento justitiæ peccata insint venialia: tibi tamen, qui in via Domini progredi cupis, necessarium est, ut, quantum te Dei gratia promoverit, vel levissimas criminum umbras devites. Dum enim otiosa, ait Bernardus z tanquam minima spernimus, ad turpia, atque inhonesta dilabimur. Idem alibi. Neque hic possumus pe-

x Thucydides lib. 3. y 1 Joan. 1. 8. z Bern. Serm. de resp. cog. Id de grat. & lib. arbit.

nitus esse sine peccato, & miseria: possumus tamen gratia juvante nec peccato superari, nec miseria. Et usitata in scholis sententia; Possumus à singulis peccatis venialibus abstinere, non ab omnibus. Monet Chrysostronus a magis esse timenda parva peccata, quam magna. Magna enim ut aversemur, ipsa peccati natura efficit: parva autem hac ipsa re quia parva sunt, desides reddunt: & dum contemnuntur, non potest ad eorum expulsionem animus generosè insurgere. Quia verò adversus carnis molestias, & quotidiana peccata difficilior lucta est, & pugna anceps; idèò secundus Psalmus oculos levat ad montes, salutare præsidium à sanctis postulans, & infallibile auxilium ab eo expectans, qui fecit cælum, & terram. De malis scriptum est b *Oculos suos staverunt declinare in terram.* Nobis autem clamat Apostolus c, *Quæ sursum sunt querite, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.* Quid moraris in convallibus, si auxilium tuum à Domino est, qui habitat in excelsis? Ipse custodit te ab omni malo, semperque vigilat ad tui custodiam, ut à recto virtutis tramite nunquam possis deviare.

3. Sic deposita peccatorum sarcinâ levior eris ad ascendendum. Perituras autem divitias respice, fallaces mundi honores, ac dignitates contemne, & tertium gradum conscendisti. Nam si adhuc opus habes, ut hæc discas, inquit Chrysostronus d, nempè quod nihil magnum sint divitiæ, quod umbra sint divitiæ, quod umbra sint res præsentis, & somnium; quod instar fumi evanescant, & evolent, sta interim extra adyta, mane in vestibulis: nondum enim fuisti dignus, qui ingredereris superna regna. Nam si nescis earum instabilem, & perpetuo fluentem discernere naturam, quomodo eas poteris despiciere?

a Chryf. Hom. 87. in Matth. b Psalm. 16. c Galoss. 3. 1. d Chryf. Hom. 29. in c. 1. ad Cor.

M E T R U M XXXIII.

Non tot monstra cubant Tartareo in specu,
Non tot parit Lybia feras:
Quot curæ lacerant pectora divitum,
Quot opprimuntur fluctibus,
Magnatum requies exulat avriis,
Auro bibuntur toxica.
Nec mentis solida præliæ sopiunt
Fasces, opes, & purpura.

liiii

Ab! regnum miseri, veraque gloria,
 Qua sedē lateat nesciunt.
Rex est, & tumido diuor Atlalo,
Rex esse qui potest sui.
Hæres ipse sui possidet omnia,
Qui se obsequentem possidet.

Rectè Augustinus *e*, Venenum charitatis est spes adipiscendarum, aut retinendarum rerum temporalium. Rectè item Bernardus *f*, quærat Paganus divitias, qui sine Deo vivit; quærat Judæus, qui terrenas promissiones accepit: sed quâ fronte magis, aut quâ mente Christianus divitias quærit, postquam Christus beatos esse pauperes prædicavit? Avaritia, inquit Pater Romanæ historiæ *g*, fidem, probitatem, cæterasque artes bonas subvertit; & pro his superbiam, crudelitatem, Deos negligere, omnia venialia habere docuit. Ideo Lycurgus auri, argentique usum velut omnium scelerum materiam sustulit, teste Justino *h* in historiis. Eleganter Maximus Tyrius *i*: Vir bonus es? mores tuos muta, improbitatem cole, & divitias consequeris. Lenè esto, aut caupo, prædo; aut veterator, perfidus, aut sycophanta, pretio æquum, bonumque perverte, honestati renuncia, dices. Per hanc viam ad opum fastigia, ad dignitatum culmen pervenitur. Virum, qui ascendit hunc gradum, ita describit Gregorius *k*. Alius contempta mundi superbia honores, atque dignitates hujus seculi decrevit vitare, ultimum appetit inter homines locum tenere, ut tantò excellentior inveniat in permanenti gloria, quantò humilior aspiciatur in transeunte vita. Ideo exultans in spiritu in domum Domini se mox iturum restatur, in cujus atrii consistit. Qua spe roboratus æternæ pacis præmia, bonorumque cælestium abundantiam commendat, & dulcissimæ exultationis verba depromit.

4. Quartus ascensionis gradus ab his, quæ foris sunt, ad teipsum te ducit. Divitiarum, ac dignitatum exuta sollicitudine corpus tuum castigare, sensus cohibere, perturbatos animi motus sedare, omniumque vitiorum carnalem debes reprimere concupiscentiam. Ut enim docet Eucherius Lugdunensis *l*, si unusquisque nostrum subdere sibi passiones studeat, & eminentia dominantis animi super eas stare consuescat, ex ipsis sibi gradum construit, quo ad superiora conscen-

dat. Sublimabunt nos, si fuerint infra nos: de nostris etiam vitiis scalam nobis facimus, si vitia ipsa calcamus. Ideo docet Apostolus dicens *m*: Castigo corpus meum, & in servitium redigo. Nam, ut scribit in moralibus B. Gregorius *n*; tantò melius mens ad superna appetenda componitur, quantò corpus ab illicitis artibus edomatur. Quemadmodum pascerculus pede alligatus, ait sanctus Maximus Monachus *o*, & Martyr, volare incipiens in terram funiculo detrahitur: sic quoque mens nondum affectibus liberata, & ad rerum cælestium cognitionem volare contendens ab affectibus ducitur, & in terram detrahitur. Sententia Domini est, non posse discipulum ejus esse, qui non odit animam suam *p*: Et qui perdidit animam suam, salvam faciet illam *q*. Beati quos nulli metus terrent, exclamat Rom. Orator *r*, quos nullæ ægritudines exedunt, nullæ libidines incitant, nullæ futiles lætitiæ exultantes languidis liquefaciunt voluptatibus. Ut enim maris tranquillitas intelligitur, nulla, ne minima quidem aura fluctus commovente; sic animi quietus, & placatus status cernitur, cum perturbatio nulla est, qua moveri queat. Carnem igitur spiritui subjice, coërce vagam sensuum licentiam, pravos animi motus comprime, exhibe membra tua hostiam viventem, sanctam, Deo placentem: hac enim ratione purificatus non jam ad montes, sed ad ipsum Deum oculos erigere, & Divinæ misericordiæ feliciter poteris appropinquare, sicut dicit Psalmus, *Ad te levavi oculos meos, qui habitas in caelis*. Opprobrium quidem abundantibus eris, & despectio superbis, qui præsentia diligentes, futura aut negligunt, aut non credunt: cunctas tamen molestias & irrisiones hoc uno remedio superabis, si semper oculos habens ad Dominum elevatos exclames, Miserere nostri Domine, miserere nostri.

5. Quintus gradus ascensum perficiens incipientium in omnimoda proprii judicii, propriæque voluntatis abnegatione consistit. Tantum enim virtuti adjicit homo, quantum propriæ voluntati, proprioque judicio subtrahit. Voluntatem verò propriam eam dicit esse Bernardus *s*, quæ non est communis cum Deo & hominibus, sed nostra tantum: quando quod volumus, non ad honorem Dei, non ad utilitatem

e Aug. l. 83. qq. qu. 36. *f* Bern. Ser. 1. de omnibus Sanctis. *g* Sallust. in Catilin. *h* Justinus l. 3. *i* Tyrius Sermon. 30. *k* Greg. hom. 20. in Ezech. *l* Eucher. hom. 1. de Ascens.

m 1 Cor. 9: 27. *n* Greg. mor. l. 1. c. 28. *o* Max. cent. 1. de Char. c. 85. *p* Luc. 14: 26. *q* Luc. 9: 24. *r* Cic. 5. Tusculan. *s* Bernard. Ser. 3. de Resurrect.

fratrum, sed propter nosmetipsos facimus, non intendentes placere Deo, & prodesse fratribus, sed satisfacere propriis motibus animorum. Quid autem odit, aut punit Deus præter propriam voluntatem? Cesset propria voluntas, & infernus non erit. Et post pauca proprium etiam consilium, propriumque iudicium perstringens, illorum esse ait, qui zelum Dei habent, sed non secundam scientiam, sequentes errorem suum, & obstinati in eo, ita ut nullis velint consiliis acquiescere. Hi sunt unitatis divifores, inimici pacis, charitatis expertes, vanitate tumentes, placentes sibi, & magni in oculis suis, ignorantes Dei iustitiam, & suam volentes constituere. Epictetus Stoicus, cuius doctrina Evangelicam redolet disciplinam, sic de propria voluntate scribit. Si talis sit nostra voluntas, qualem ipsam esse oportet, unicum nimirum id bonum erit nostrum: si secus sit affecta, unicum, solumque erit malum nostrum. Cæterum si ad hunc gradum felici progressionem pervenisti, nil boni tibi arroges, ne ruinosam deceptus præsumptionem præcipites. Dic autem cum Psalmographo: *Nisi quia Dominus erat in nobis, forsitan homines degluisissent nos.* Cœnosum, & rapidum pertransisti tormentum, terrenorum affectuum infectionibus forditatum: aquam evasisti humanis viribus impertransibilem, ab illo scilicet adjutus, qui Petro Apostolo fluctuanti manum, ne mergeretur, extendit: contrito laqueo ereptus es, sicut passer ab insidiis inimici: ac propterea Psalmi devotionem assumere debes, & dicere: *Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit caelum, & terram.*

t Epictet. apud Arianum l. 4. cap. 5.

M E T R U M XXXIV.

O Curas hominum, stultaque pectora!
 O quam desipiunt, qui nimium suo
 Credunt arbitrio, qui sapiunt nimis!
 Quam desideris difficile est modum
 Et metam propriis ponere sensibus!
 Nescitis cupidi quo lateant loco
 Mundi prosperitas, veraque gaudia;
 Felicem Tyria non faciunt opes,
 Non gemma, & Perues munera divitis,
 Non regni solium, rubraque purpura.
 Sed lætis suis ut conditionibus
 Aternis inhiat semper honoribus,
 Qui prudenti timidos edomuit metus,
 Fædoque imposuit fræna Cupidini,

*Nec vultum vario fugit ad improba
 Plebis consilium, nec popularibus
 Arctatur studis, quem sapientia,
 Et virtus solidi pectoris hospita,
 Quem simplex probitas, nusquam veritas,
 Quem firmat pietas, & irveus pudor.
 Quem fluctus tumidi non quatiant freti,
 Non missum supero sulmen ab æthere,
 Non vultus procerum sæva minantium.
 Qui tuto latitans eximius loco
 Intra se placidus conspicit omnia.
 Quem non ambigu dura necessitas
 Fatis terrefacit, nec queritur mori.
 Hic felix nimium, solus & onibus
 Per nubes medius percitus impetu,
 Sublimem intrepidus transiliet polum.*

6. Libet autem in fine horum graduum ad eos spectantium, qui purgantur à vitiis, Guerrici Abbatis aurea verba usurpare. O quam felix est, de quo dici potest: *Impleti sunt dies purgationis ejus*, ut jam nihil aliud ei superfit, nisi ut ferant eum in Hierusalem supernam, & sistant eum Domino. Et quidem dies, qui ad purgandum nobis dati sunt, velimus nolimus, implemus: sed vix nobis, si dies implentur, & purgatio minimè impletur: ut postea necesse sit illo nos igne repurgari, quo nihil pœnalius, nihil acrius, aut vehementius in hac vita excogitari potest. Heu quanta dierum incuria est, dierum scilicet, qui nobis ad purgationem concessi sunt! Quam pauci reperiuntur, qui tempore pretium ponant, qui cogitent apud se, quantum valeat dies una ad purgandam animam, ad comparandam æternitatem? Ut autem quis cognoscat, an sit perfectè purgatus, debet diligenter advertere, adeptus fuerit an non strenuitatem, severitatem, & benignitatem. Porrò strenuitas est quidam vigor animi omnem excutiens negligentiam, & disponens animam ad bona opera diligenter, & accuratè facienda. Severitas omnem restringit concupiscentiam, & ferventem reddit animam ad amorem asperitatis, & paupertatis. Benignitas est quidam dulcor animæ excludens omnem iracundiam, invidiam, & nequitiam, habilitans animam ad benevolentiam, tolerantiam, & internam lætitiã. Et hic est terminus viæ purgativæ, nam omnis conscientia munda læta est, atque tranquilla, & secunda mens quasi juge convivium. Agnovit hanc animi purgationem vir Ethnicissimus, sed profunda doctrinæ Plotinus x, atque

Iiii 2 que

x Guerric. serm. 6. de Purific. u Plotin lib. 2. ex cap. 5.

que inter cætera purgationis indicia habet; Timorem expellet omnino, nulla enim de re metuet: motum verò subitum expellet, nisi quatenus admonitionis loco fit. Cupiditatem turpium procul dubio non habebit: esculentorum quoque, & poculorum ad remissionem doloris ipse animus non habebit: sin autem habuerit naturalium dumtaxat ut arbitror, ita tamen ut neque inconsultum hæc habeant impetum. Quod si habeant, quatenus cum phanthasia solum, hæc quoque præfigurata. Omnino autem ipsa ab his omnibus erit pura, volente etiam irrationale purum efficere, adeo ut ne commoveatur quidem, aut saltem quam minimè, commotionesque illius statim ipsa propinquitate sedari queant, perinde ac si quis sapienti propinquans ipsa propinquitate aliquid ab ipso percipiat, vel similis illi factus, vel reveritus, ut nihil audeat facere eorum, quæ bonus non ausit. Non ergo erit pugna. Hæc Plotinus. Utinam sordes abluat animæ meæ, qui solus potest facere mundum ex immundo conceptum semine, qui lavat omnia peccata nostra, & projicit in profundum maris omnes iniquitates nostras. Utinam illius aquæ cælestis, quæ super cælos est, participio lotus, totus cælestis efficiar, quæ sursum sunt quærens, non quæ super terram. Quid mihi cum aquis inferioribus, ut desiderem aquam cœnolam fluviorum Egypti, quæ nec abluere potest, nec sitientem animam refocillare? Congregentur in locum unum aquæ istæ, & appareat arida: appareat inquam facies terræ, facies cordis mei terreni à virtutibus emundata, & ab aquis fortentibus expurgata, & germinet herbam virentem, & omne lignum pomiferum juxta genus suum: nec enim arida remanere poterit, sed fecundata imbre cælesti florebit, germinabit, & fructum afferet in patientia.

§. III.

Quinque gradus proficientium: virtutes omnes acquirere, virtutum exemplar aliis esse, justitiam vias docendo demonstrare, se humilem in omnibus exhibere, omnes irrisiones, & detractiones patienter ferre.

1. **M**acte animi virtute fidelis ascensor, nec te ea quæ dicta sunt perturbent, ait Climacus: nemo unquam repente uno simul passu

y Climac. gr. 25.

scalæ gradus omnes conscendere potuit. Jam à malo declinasti, jam spinosum incipientium iter cucurristi: nunc à vitiis purgata mens virtutibus ornari debet. Quid enim juvat, ut sapienter Chrysostomus & scribit, quod omnes spinæ sunt amputatæ, si non sint dejecta bona femina? Non sufficit recessus à malo, ut in bonorum finis possessione. Nam si spinis evulsis terra maneat otiosa, herbas rursus inutiles germinabit. Est hic igitur proficientium gradus primus, omnium virtutum acquisitio. Solæ faciunt virtutes beatum, inquit Macrobius *a*, nullaque alia ququam via hoc nomen adipiscitur. Nempe ille beatus est: *b*

*Quem non ambigui fasces, non mobile vulgus,
Non leges, non castra tenent: qui pectore magno
Spemque, metumque domat vitio sublimior omni,
Exemptus satis, indignantemque refellit
Fortunam, dubio quem non in turbine rerum
Deprendes suprema diis, sed abire paratum,
Ac plenum vita.*

Sola virtus, ut verbis Itar Isidori Pelusiotæ *c*, præclaram, & nunquam intermotturam gloriam obtinet, ut quæ nec venustati cedat, nec oblivione conteratur, nec marcescat, verum recentem semper, ac vegetam, & florentem dignitatem habeat: ac proinde prudentibus viris omnibus viribus enitendum est, ut eam adipiscantur. Nam ut sapienter scripsit quidam *d*, virtutis ignorantia mors animæ est. Nec te terreat difficultas ascensus, quandoquidem, ut ait Poëta *e*

Ardua virtutem profert via.

Quid enim dicit Psalmus? *Qui confidunt in Domino sicut mons Sion, non commovebitur in æternum qui habitat in Hierusalem.* Qui proficiendi desiderio infatigabiliter ad ulteriora sese extendere conatur, tamen in principio asperum iter, pugnam laboriosam experiatur: quæ tamen amplius progreditur, tantò magis habilitatur ascensui: & quò magis decertat, eò firmior, & robustior evadit, donec virtutis illectus pulchritudine insuperabilis omnino sit, & coronæ propinquus. Ipsi montes, ad quos prius oculos levaveras, ipsi, inquam, in circuitu tuo malos homines elongabunt à te, ne fortè pravis eorum moribus, & exemplis in ruinam traharis. In hac spe singulariter constitutus perge securus, qui

z Chrysost. hom. 26. ad Ephes. a Macrob. in som. Scip. lib. 1. c. 8. b Statius lib. 2. Sylv. v. 357. c Isidor. Pel. l. 2. Epist. 286. d Aeneas Gazæ in Theophrasto. e Silius Ital. l. 2. punic. v. 574.